

Az automobilforgalom szabályozása

(A rendőrség, a főváros és a kereskedelemügyi minisztérium nyilatkozata)

Budapest, szeptember 19.

A főváros napról-napra nagyobbodó forgalmán lehetetlen észre nem vennünk, hogy a sokat emlegetett közlekedési mizéria immár szünőfélben van és hogy a közel jövőben ezen a téren is megközelítjük majd a példaként előttünk lebegő nagy metropolisokat. Bérkocsi-viszonyaink — a taxaméter meghonosítása óta — határozottan megjavultak, villamos közlekedésünk — a székesfővárosi hatóság érélyes intervenciója következtében — rendezettebb mederbe terelődött s mostanában csupán az automobilforgalom terén mutatkoznak a legnagyobb hibák és a legsúlyosabb visszaélések. Automobiljaink a megengedett sebességet sokszorosan túlhaladó gyorsasággal száguldanak végig a legszűkebb utcákon is, «mozgó guillotinek» módjára veszélyeztetve a gyanutlan járó-kelőket. A kanyarulatoknál sem mérsékelik a sebességet, a nagy utvonalakokat megtöltő teher- és egyéb kocsik közt teljes sebességgel próbálnak kisurranni és mindezt betétezik az esti, illetve a késő éjjeli órákban, amikor a félhomály jóakaró fátyola mögött végzik bravuros, de életveszedelmes versenymutatványaikat. Még gyalázatosabbak a viszonyok a vidéken; ahol egész hosszú utvonalon nem mutatkozik a hatóság valamely kirendelt közege és ahol a szerencsétlen falusi polgárok, a vásárról hazatérő, avagy a vásárra bandukoló, kocsival bíró vagy gyalogos vidéki atyafiak a villámsebességgel végigrohanó «ördög-szekér» kiszámíthatatlan szeszélyének vannak alávetve. Van azután a szabályrendeletnek egy pontja, amelynek kijátszása már nem egy jobb sorsra érdemes embert juttat a másvilágra. Az automobil-szabályrendelet értelmében az autót csakis vizsgázott és engedelemmel ellátott soffőr vezetheti, a tapasztalat azonban azt bizonyítja, hogy sok esetben engedelemmel nem bíró egyének is kezelik az autó kormánykerékét, ami rendkívül súlyos baleseteknek vált már az előidézőjévé. Még élénk emlékezetünkben van a turf közismert hőségnek, Janek zsokénak könnyelmű eljárása. Janek maga vezette az Alagról Pest felé száguldó automobil, nekivezette egy parasztszekérnek és halálát okozta az autó egyedüli vezetésére hivatott és jogosított soffőrének. Hirsch garage-tulajdonosnak.

Bár az automobilonak menetességét és általában véve összes rendeleteit a belügyminisztérium által kiadott pragmatika szabályozza, mégis az autóforgalom terén mutatkoznak a legnagyobb hibák és a legsúlyosabb visszaélések. Automobiljaink a megengedett sebességet sokszorosan túlhaladó gyorsasággal száguldanak végig a legszűkebb utcákon is, «mozgó guillotinek» módjára veszélyeztetve a gyanutlan járó-kelőket. A kanyarulatoknál sem mérsékelik a sebességet, a nagy utvonalakokat megtöltő teher- és egyéb kocsik közt teljes sebességgel próbálnak kisurranni és mindezt betétezik az esti, illetve a késő éjjeli órákban, amikor a félhomály jóakaró fátyola mögött végzik bravuros, de életveszedelmes versenymutatványaikat. Még gyalázatosabbak a viszonyok a vidéken; ahol egész hosszú utvonalon nem mutatkozik a hatóság valamely kirendelt közege és ahol a szerencsétlen falusi polgárok, a vásárról hazatérő, avagy a vásárra bandukoló, kocsival bíró vagy gyalogos vidéki atyafiak a villámsebességgel végigrohanó «ördög-szekér» kiszámíthatatlan szeszélyének vannak alávetve. Van azután a szabályrendeletnek egy pontja, amelynek kijátszása már nem egy jobb sorsra érdemes embert juttat a másvilágra. Az automobil-szabályrendelet értelmében az autót csakis vizsgázott és engedelemmel ellátott soffőr vezetheti, a tapasztalat azonban azt bizonyítja, hogy sok esetben engedelemmel nem bíró egyének is kezelik az autó kormánykerékét, ami rendkívül súlyos baleseteknek vált már az előidézőjévé. Még élénk emlékezetünkben van a turf közismert hőségnek, Janek zsokénak könnyelmű eljárása. Janek maga vezette az Alagról Pest felé száguldó automobil, nekivezette egy parasztszekérnek és halálát okozta az autó egyedüli vezetésére hivatott és jogosított soffőrének. Hirsch garage-tulajdonosnak.

Az alagi, valamint ujabban a síófoki, piliscsabai és a mindsűrűbben megismétlődő automobil-szerencsétlenségek végül fölzuditották a közvéleményt és olyan hangok kerültek tulsúlyba, amelyek egy, a mostaninál jóval szigorubb automobil-szabályrendeletnek az életbeléptetését reklamálták. A gyakori balesetek, valamint a nagyközönség panasza és fölháborodása vezettek bennünket arra az elhatározásra, hogy véleményadásra szólítsuk föl az ebben az ügyben legilletékesebb faktorokat.

A rendőrség

Markovich Ince főkapitányhelyettes a következő nyilatkozatot bocsájtotta lapunk rendelkezésére:

— Az automobilforgalom terén mutatkozó gyakori balesetek és egyéb mizériák fölébrasztették a rendőrség fokozottabb figyelmét és érdeklődését is és állandóan foglalkozunk oly célszerű ujtásoknak a megteremtésével, amelyek a mostaninál jóval rendezettebb mederbe terelik majd autóforgalmunkat. Bevallom azonban, hogy mindennemű megrendszabályozás elé nagy akadályok gördültek, sőt kezünk teljességgel le van ezen a téren kötve. Köztudomású tény, hogy a magyarországi gépkocsiforgalmat egy, a

belügyminisztériumtól kiadott országos automobilrendelet szabályozza. Ez a szabályrendelet a menetsebességre, az autóforgalommal kapcsolatos összes tudnivalókra terjeszkedik ki és pontos megtartása elejét venné az összes bajoknak és mizériáknak. Jól tudjuk, hogy a szabályzat pontos megtartását még a fővárosban sem lehet kellőképp ellenőrizni és még kevésbé várható ez a vidéken, ahol a rendőrség kis létszáma lehetetlenné teszi a kellő fölügyelet gyakorlását. Az országos automobilrendelet szigorításával és megváltoztatásával tehát alapszabán véve mit sem érünk el, mert nem a rendeletben; hanem a rendelet megtartását ellenőrző hivatalos közegek csekély létszámában van a hiba. Vidéken tehát az ellenőrzés szigorítása volna az első és a legfontosabb teendő. Ami a fővárost illeti, arra nézve közlöm, hogy e téren oly ujtások fognak nemsokára napirendre kerülni, melyek az autóforgalom hatalmas reorganizációját vonják majd maguk után. Az autótaxi megvalósulása, illetve életbeléptetése már csak rövid hónapok kérdése. Tudomásom szerint a székesfőváros hatósága az autótaxi életbeléptetésével kapcsolatban egy, az országos autórendelettel különálló, fővárosi automobil-szabályrendelet kiadását tervezi, mely a fővárosi autóforgalom tapasztalatai alapján fogja szabályozni az autók működését. A székesfőváros új autósabályrendelete előbb még a kereskedelemügyi minisztériumhoz kerül; melynek helybenhagyó végzése után életbelép ez a régen várt, üdvös szabályrendelet.

A főváros

Rényi Dezső székesfővárosi tanácsos nyilatkozatát a következőkben ismertetjük:

— Tagadhatatlan tény, hogy a közlekedési ügyosztály legutóbbi programjának javarészét az autótaxi és az ezzel kapcsolatos különféle intézkedések és rendeletek foglalták le és mégis most, amikor azt a felszólítást kapom, hogy az autóforgalom szabályozásának tervezetét ismertessem, nem tudom a kért felvilágosítást megadni; mert az egész tervezetet már felettes hatóságunkhoz továbbítottuk. A közlekedési ügyosztály már elkészítette az autótaxik, valamint a rendszeres gépkocsiközlekedés életbeléptetésével szükségessé váló forgalmi szabályok tervezetét s az egész munkát a kereskedelemügyi minisztériumhoz terjesztettük fel, mely most dönt ebben az ügyben. Rosz szolgálatot tennék tehát magamnak is, ha a kereskedelemügyi minisztérium döntése előtt ismertetném az automobil-közlekedésre vonatkozó tervezetet. Történhetnek ugyanis a mi tervezetünkön még kisebb-nagyobb, sőt esetleg nagyszabású változtatások és így a szóbanforgó ügy komolyságára való tekintettel szükségesnek tartom annak az időpontnak a bevárását, amikor a kereskedelemügyi minisztérium helybenhagyó rendelkezése megengedi a tervezetnek legszélesebb körben való pontos ismertetését.

A kereskedelemügyi minisztérium

Dr. Dános Árpád, a kereskedelemügyi minisztérium ipari közigazgatási szakosztályának referense az alábbi felvilágosítást adta munkatársunknak:

— Országunk gazdasági fellendülésével és kulturális haladásával együtt jár a legmodernebb technikai eszközök hatalmas térfoglalása is. Az automobil, a modern kornak ez a legpraktikusabb közlekedési eszköze immár nem luxuscikké föbbé, helyet foglalt iparunkban és kereskedelmünkben is s így szinte természetesen mutatkozik, hogy napirendre került az automobil-közlekedéssel összefüggő összes ügyek revíziója is. A mostanában forgalomban levő országos autó-rendelet nem felel meg a jogos kívánalomnak. A rendelet jó lehetett néhány évvel ezelőtt, amikor az ujjunkon tudtuk megszámlálni az üzemben levő gépkocsikat, de ma, amikor a főváros utvonalaait és a vidék országutjait automobilon teszik mozgalmassá, bizony felszínre vetődött egy, a modern kor színvonalán tartott autó-rendelet kibocsátása is. Örömmel jelenthetem, hogy az autó-szabályrendelet életbeléptetése már csak rövid idő kérdése. Sőt nem is egy,

hanem két szabályrendelet fog egyidőben érvénybe lépni. Az egyik a speciális budapesti, a másik az országos szabályrendelet. A fővárosi autó-szabályzatot egyelőre nincs módomban ismertetni. Csak annyit tudok, hogy Rényi Dezső tanácsos készítette és kiegészítő részét teszi a főváros autótaxi-tervezetének, melyet felülvizsgálás céljából a kereskedelmi minisztériumhoz küldtek fel. A főváros autótaxi-tervezete a beleékelte autóforgalmi szabályzattal együtt most a miniszter ur ő excellenciájánál fekszik tanulmányozás céljából. Ami azonban az országos autó-szabályrendeletet illeti, arról már bővebb információval szolgálhatok. A most érvényben lévő autó-rendeletnek az a hibája, hogy nagy általánosságban az egész ország automobil-forgalmára terjeszkedik ki, de nem veszi tekintetbe a különféle vidékek egymástól eltérő igényét és kívánalmát. Az új autó-rendelet kidolgozását éppen ezért egész más bázisra fektettük. Vármegyék szerint fogjuk az automobil-szabályrendelet elkészítését elrendelni s tág teret engedünk a helyi viszonyoknak, a terepszajátságoknak, a forgalom nagyságának és a többi speciális vármegyei szükségletnek. Hogy azonban az autó-szabályrendelet vázának bizonyos egységet és harmóniát kölcsönözzünk, terveztünk egy ugynevezett mintaszabályrendeletet, mely az egyes vármegyék és városok által elkészítendő helyi autó-rendeletek mintájául fog szolgálni. Reméljük, hogy az egyes vármegyék és városok helyi viszonyai alapján készített autó-szabályrendelet meghozza majd azt a biztonságot és fejtétlen rendet, amelyet az utóbbi idő automobil-balesetei által megfélemlített polgárok jogosan elvárhatnak.